Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Doctrinale

Alexander <de Villa Dei>

[Straßburg], 19. Juli 1490

De quattuoz formis verborum

urn:nbn:de:bsz:31-290421

Visual Library

Meio

Item cõmuniter dicimus in imperatiuo cede ⁊ cedite. tamen inuenim⁹ cedo in imperatiuo vt hic. Unde verſus. Tu bona verba cedo mihi doctor cũ tibi cedo. ¶ Item meio is meiere. id eſt. mingere. Et deficit omnino in preterito perfecto ⁊ plusq̃pperfecto ⁊ in omnibus que formantur ab illis. Et eſt meio diſſyllabum et meiere triſſyllabũ quia i eſt ibi cõſonãs inter duas vocales. ¶ Nota q̧ licet plura reperiunt̃ verba defectiua q̃ poſuit Alexander. tamen quia illa vel ſunt greca vel in cõmuni vſu non ſeruant̃ ergo nõ facit mentionẽ de illis.

¶ Incipit ſeptimũ capitulum huius libri.

De q̃ttuor formis verborum

ſcʒ cũctis .i. q̃litates .ſ. pfectis
Quattuor in verbis ſũt forme. p̃teritiſq̃
ſcʒ formã .ſ. formã .i. deficere
Dic inceptiuam meditatiuã qʒ carere
ĩ p̃terito ab eſurio .i. reperies in p̃terito a parturio
Eſuriịt tamen inuenies ⁊ parturierũt

Perfecta forma eſt. Quid ẽ forma.

¶ Hic incipit ſeptimũ capitulũ in q̃ determinat autor de quattuor formis verborum. ſcʒ pfecta vt lego. inchoatiua vt legiſco. freq̃ntatiua vt lectito. ⁊ meditatiua vt lecturio ¶ Itẽ pfecta forma dr̃ p̃mitiua forma q̃ nõ formatur ab alijs. ſʒ alie forme formant̃ ab illa. vt amo doceo lego audio ⁊c̃. ¶ Forma in verbo eſt modus ſignificandi verbi perfecte. freq̃ntatiue. inchoatiue vel meditatiue. ¶ Preteritiſq̃ dic inceptiuam ⁊c̃.

Inchoatia ⁊ meditatiua carẽt p̃teritis. Arguitur. Plures reperiunt̃ forme verborum ſm quoſdã q̃ q̃ttuor.

¶ Dicit q̧ verba inceptiua .i. inchoatiua. ⁊ verba meditatiua carẽt p̃terito. Exemplũ de inchoatiuis vt amaſco legiſco. Exemplũ de meditatis vt amaturio lecturio. Sʒ excipit̃ eſurio qd̃ hʒ eſuriui vel eſurij p ſyncopam. ⁊ parturio qd̃ hʒ parturiui vel parturij p ſyncopã. ¶ Et quare carent p̃terito patet. qr inchoatio eſt ſine p̃teritõne. ⁊ meditatio importat futuritõem. cui⁹ etiã ſignificatio p̃teritõi repugnat. ¶ Arguit̃. ſũt plꝰes forme verborum q̃ q̃ttuor. ſʒ alexander eſt h̄ diminut⁹: ſic verba deſideratiue forme. imitatiue forme. ⁊ apparitiue forme. ſm Io. de gar. Solo. Alexander h̄ loq̃t̃ de formis verborum formatorum a verb. ſʒ imitatiua a nominib⁹ formant̃. ⁊ deſideratiua ſunt pauca ⁊ nõ multũ in vſu. iõ alexander de illis nõ curauit ¶ Uel dicendum q̧ q̃dã large loquũt̃ de formis verborum. ⁊ dicũt q̧ octo ſunt forme verborum. ſ. pfecta forma. inchoatia. meditatiua. frequentatiua. deſideratiua. diminutiua. imitatiua. ⁊ apparitiua. Unde Io. de gar. Forma frequentat pficit inchoat ac meditat̃. Apparet. minuit. deſiderat. ac imitatur ¶ Contra. ppe loquẽdo. nõ ſunt q̃t

tuor forme verboꝝ ꝫ vna tm̄. Probat̃. q2 forma eſt modus ſignificandi
pfecte. Sed quodlibet verbū habet pfectum modum ſignificandi. ꝰ om̄ia
alia verba ſunt perfecte forme. Sol'o. om̄e verbū habet perfectū moduz
ſignificandi. ꝫ ille eſt in q̄buſdā verbis abſolute ⁊ dicūt̃ pfecte forme. ⁊ i
q̄buſdā cum cōnotatione freq̄ntatōis vel inchoatōis vel meditationis
⁊ ꝺm hoc attendit̃ pluralitas formaꝝ. ¶ Verbum deſideratiuū eſt quod
deſinit in ſo. ⁊ ſignificat deſiderationem actionis vel paſſionis ſui p̄mi
tiui. vt viſo is ere. id eſt. cupio ſiue deſidero videre. Faceſſo is ere. id eſt.
deſidero facere. vt ſupra. ¶ Verba deſideratiue forme quedam formā-
tur ab vltimo ſupino. vt video viſum viſu. v in o fit viſo. Quedam for
mantur a ſecunda perſona ſingulari preſentis indicatiui mutando i in
e. et addendo ſo. vt capio capis capeſſo. facio facis faceſſo. Quedaz for-
mantur ab eadem ſecunda perſona ſimpliciter addendo ſo. vt arceo ar-
ces arceſſo. Et ſunt tertie ꝯiugationis. ¶ Verbū diminutiuū eſt quod
deſinit in lo. ⁊ ſignificat diminutōem actionis ſui p̄mitiui. vt ſorbillo as
are. i. modicū vel paucum ſorbere. Garrulo as are. id eſt. modicū garrire
Bibillo. i. modicum bibere. Dormillo. id eſt. modicum dormio. Item a
caluo as. reperit̃ cauillo pro caluillo. Cauillo as. id eſt. modicū caluare.
Caluare et caluere ſupra patent. ¶ Item verba diminutiua ſunt p̄me
coniugatōnis. Item omne verbum diminutiue forme terminatur in lo
ſed nō omne verbum in lo eſt diminutiue forme. vt fractillo. backen. et
proprie veſtes. Fractillus li. eſt cauda vel fragmen veſtimenti ſciſſi.
¶ Conſulo is. ratt nemen oder ratt geben. ſupra patet. ¶ Verbum
morale ſiue imitatiuū eſt quod terminatur in zo. et ſignificat morē ſeu
imitationem rei p̄mitiui ſui. vt patriſo as are. id eſt. mores patris imita
ri. ſimiliter matrizo fratrizo. ¶ Et dicit Priſcianus in primo maioris ꝙ
ſepe pro z ſolemus geminatum ſſ ponere. dicendo patriſſo matriſſo fra-
triſſo. Item verba imitatiue forme ſunt prime coniugationis. ¶ Ver-
bum apparitiuum eſt quod deſinit in co ⁊ ſignificat apparitionem rei
ſui primitiui. vt ab albo as. Albico as. ſcheynen weyß zu werden. i. ap
parere fieri album. A dormio is. dormico as. ſcheynen zu ſlaffen. A fo-
dio dis. Fodico cas. A nutrio is. nutrico cas. Item verba apparitiue
forme ſunt prime coniugationis. ¶ Queritur. ſi verba inchoatiua
et meditatiua careant preterito quo pacto ea in preterito explicare de-
bemus. Solutio. actum illum exprimere debemus per preterita ſuorum
verborum perfecte forme vt ego ſeneſco. id eſt. ſeneſcebam ſenui ſenue-
ram ⁊ ſeneſcam. Unde Petrus helie. Preteritis proprijs dic inceptiua
carere. Sed perfectorum retinent nōnulla ſuorum. vt quieſco hꝫ quieui
tepeſco tepui. De verbis autem defectiuis et imitatiuis vide in maiori
opere.

Verbū deſideratiue forme

Verbū diminutiue forme

Verbū imitatiue forme

Verbū apparitiue forme

Queritur.

De q̄ttuoꝛ formis v̓borum

ſcꝫ formas .i.ꝑfecte forme .i.ꝓcreatas.
Ex verbis illas perfectis credim⁹ oꝛtas

De verbis freq̄ntatis

ſcꝫ verba .i.freq̄ntatiue .i.fiūt .ſ.ꝑfectis
Queqꝫ frequēter agis etiam formant ab illis
.i.p̄ma .ſ.forme .i.ꝯiugatio .i.perfecti
Atqꝫ prioꝛ ſit ei data declinatio verbi
.i.vltimi .i.facere
Ex v ſupremi decet o formare ſupini
h̓ verbū freq̄ntatm̄ .i.faciet h̓ verbū freq̄ntatm̄
Sic curro curſo formabit necto qꝫ nexo
.i.a ꝓducta .ſ.ſupini .i.in penl'tia ſylba
Si tamen a longa ſit in illi⁹ ante ſuprema
ſcꝫ a .i.variabis .i.faciens ſcꝫ i .i.coꝛripies
Hanc in i mutabis formans ꝛ eam breuiabis
h̓ ꝑfectū .i.facit freq̄ntatm̄ h̓ freq̄ntatm̄ ab i° verbo
Sic rogo dat rogito ſic aptito fiet ab apto
ſcꝫ verbi ſcꝫ perfectum .i.ſeruans vt legi
Sed ſi ꝑfecti ſit preteritum retinens gi
indicatiui .i.abſtrahe .i.altera
Tunc ex ꝑſona p̄ſentis deme ſecūda
illā l'raꝫ .i.addas h̓ freq̄ntatm̄ .i.ex illo verbo ꝑfecto
S: et to iungas. legito ſic ex lego formas
a ſciſco a ſcio a quero a ſequoꝛ
Sciſcitoꝛ et ſcitoꝛ dices et querito ſectoꝛ

¶ Itē verba freq̄ntatiua inchoatiua ꝛ meditatiua formāt ab illis ꝑfect verbis.i.a verbis ꝑfecte forme. Et sūt verba freq̄ntatia p̄me ꝯiugatōis

Quid ē verbū freq̄ntatiue forme ꝛ q̄t terminationes hꝫ

¶ Verbū freq̄ntatm̄ eſt qḋ deſinit in to ſo vel xo. ꝛ ſi̇t freq̄ntatōꝫ actōis ſui ꝑmitiui. vt legito as are.i.cū freq̄ntatione legere. ꝛ eſt p̄me ꝯiugationis. Itē Petr⁹ helie ponit has tres terminatōnes in his verſib⁹ Verbi forma frequens to ſo xo ſic triplicato. Vt vomito dicas merſo nexo q̄ꝫ ponas

Quō formāt verba freq̄ntatiue forme.

¶ Ex v ſupremi ¶ Dic vlteri⁹ q̄ verba freq̄ntatiue forme formant ab vltimo ſupio ſimpliciter mutādo v in o. vt curſum curſu facit curſo as freq̄ntatm̄.

Arguitur

¶ Arguit. verba freq̄ntatiua nō debēt ſm̄ p̄mum modū formari ab vltio ſupino mutādo v in o. Probat. q2 ex h̓ ſequeretur q̄ a lectū lectu veniret lectare qḋ tn̄ nō eſt i vſu. ſ; lectitare. ꝛ a factu

factare quod etiā non eſt in vſu ſꝫ factitare. Dicendū ſm Laurentiū ꝙ
frequentatiua diſſyllaba nō ſunt in vſu poetarum et oratoꝝ. Sed fre-
quentatiua poliſyllaba ideo vſus acceptat frequentatiua trium ſyllaba
rum foꝛmata a frequentatiuis duarum ſyllabarum. ¶ Contra. a ver Replica
bis que carent ſupinis poſſunt foꝛmari verba frequentatiua. ergo non
foꝛmantur ab vltimo ſupino. Conſequentia patet. quia deficiente cau-
ſa materiali deficit eius effectus. Antecedens pꝛobatur. quia a lateo ve
nit latitare. a luceo lucitare. a paueo pauitare. ab egreo egrotare. que
omnia ſupinis carent. ergo verba frequentatiua non foꝛmantur ab vl-
timo ſupino. ¶ Solutio. licet talia verba non habeant vera ſupina. ha
bent tamen ſupina ficta. et ab illis eoꝛum frequentatiua foꝛmantur.
¶ [Si tamen a longa] ¶ Dicit ſi longa a fuerit in penultima ſylla-
ba vltimi ſupini tunc a longa debet mutari in i breuem et v in o. et ſm
hoc a rogatum rogatu venit rogito. Et ab aptatum aptatu venit apti-
to. ¶ Arguitur. a do das dare venit datare frequentatiuum. ⁊ tamē Arguitur
non mutatur a in i ergo textus Alexandri non eſt vniuerſaliter verus.
¶ Solutio. textus intelligitur quando a eſt longa tunc debet mutari.
Sed in ħ verbo eſt breuis a. ¶ Contra. a no nare natum natu venit na Replica
tare. a flatu flatare. que tamen habent a longam et non mutatur a in i
¶ Solutio. textus intelligitur de verbis diſſyllabis. modo pꝛedicta
ſunt monoſyllaba. ¶ [Sed ſi perfecti] ¶ Dicit ꝙ ſi verbum perfe-
cte foꝛme habuerit gi in pꝛeterito. tunc frequentatiuum debet foꝛma-
ri a ſecunda perſona pꝛeſentis tempoꝛis indicatiui modi deponendo s
et addēdo to. vt lego legis deponēdo s et addendo to fit legito legitas
legitare. ago agis deponendo s et addendo to fit agito agitas agitare.
ꝛc. ¶ Item agitare. id eſt. frequenter agere. vexare. commouere. aut Agitare
ſine ceſſatione aliquid agere. Unde Theodolus. Diſcerptus bigis fo-
cas agitantibus vndis. Inde agitatoꝛ qui frequenter agit. et dici-
tur vector currus qui quaſi nunq̄ ceſſat ab agitatione currus ⁊ equo-
rum. ¶ Arguitur. ſm donatum a lego venit lectito as are. frequen- Arguitur
tatiuuꝫ. ergo Alexander hic falſe loquitur. ¶ Solutio. ab vno verbo
poſſunt quandoqꝫ foꝛmari duo vel tria frequentatiua. ſic eſt hic ¶ Uel
dicendum ſecundo ⁊ melius. ꝙ lectito as are. non venit immediate a le
go. ſed a lecto as are. quod eſt verum frequentatiuum a lego. Similiter
etiā dicendū eſt de viſito as are. quia video es ere de ſe facit imediate
frequentatiū ſcꝫ viſo as are. a quo ꝯſequēter venit freq̄ntatiū ſcꝫ viſito
as are ¶ Itē viſitare. t. viſitieren. Un⁹. Uiſito languētes video res vi Viſitare
ſo parentes. ¶ Itē a pꝛedictis excipiuntur quattuoꝛ frequētatiua ver-
ba q̄ nō regulariter ſed irregulariter foꝛmantur a verbis pfecte foꝛme
Ut a ſcio is ire. venit inchoatiuum ſciſco ſciſcis. s in toꝛ fit ſciſcitoꝛ aris.

De quattuor formis verbor̄

Scitor / Sciſcitor

¶ Scitor aris. venit a ſcio ſcis. s in tor. Et ſic patet ꝙ ſciſcitor ⁊ ſcitor dupliciter irregularia ſunt. Primo quo ad vocem vt dictum eſt. Secū-do quo ad ſignificationem. quia ſcio ſcis ire. ſignificat intelligere. Sed ſciſcitor et ſcitor ſignificant caute inquirere.

Querito

¶ Querito as are. id ē. frequenter querere. eſt irregulare. quia formatur a ſecunda perſona huius verbi quero is. s in to fit querito queritas. et non formatur ab vltimo ſupino ad differentiam huius verbi frequentatiui queſito quod venit a queſo verbo defectiuo.

Sector.

¶ Sector aris. id eſt. frequenter ſequi. eſt irregulare. quia formatur ab vltimo ſupino per ſyncopam ad differentiam huius nominis ſecutor oris. Item ſector aris frequentatiuū et ſector paſſiuum huius verbi ſecto as. a ſeco patent. Unde verſus. De ſeco dic ſector. ſed de ſequor eſt tibi ſector

Notandū

¶ Item a deponentalibus etiam quandoqȝ veniunt frequentatiua in to. vt a tueor eris. venit tuto as are. Unde verſus. A deponenti veniunt actiua frequenter. De tueor tuto tutemus pectora caſta. Item ſi verba frequentatiua formantur ab actiuis tunc faciunt de ſe paſſiua in or. ſed ſi formantur a neutralibus tunc non faciunt de ſe paſſiua. Unde verſus. Formant paſſiua ſi non fuerint ea neutra. Dat rogito rogitor. legito tibi dat legitor ſic. De curro curſo. nec dic curror neqȝ curſor. ¶ Item reperiuntur plura frequentatiua irregularia que videntur formari a ſecunda perſona vel ab vltimo ſupino non vſitato. ſcilicet noſcito as. a noſco. pluito as. a pluo. fluito as. a fluo. tondito a tondeo. vellito a vello. tuto a tueor.

De verb. inchoatiuis

inchoatiuam antiqui poſuerūt
Hanc inceptiuā formam veteres poſuere
illā ſyllabā ſcȝ indicatiui aſſocia
Sco cum perſona preſentis iunge ſecunda
verbi ꝑfecte forme oportet ideo exempla dari
Uerbi ꝑfecti: decet hinc exemplificari
ꝑfectū inchoatiuū regula ꝑfectū inchoatiū
Ferues ferueſco dat norma tepeſqȝ tepeſco
ab bio ſcȝ recta inchoatiū
Sed dices hiſco cū regula ſeruat hiaſco
ſcȝ formā ꝯiugari ſcȝ ꝯiugatio .ſ. ꝑfecti
Hanc declinari faciet tibi tertia verbi

¶ Uerbū inchoatiuū eſt quod deſinit in ſco. ⁊ ſignificat initiū. i. inchoationē act⁹ vel paſſionis ſui ꝑmitiui. vt ferueſco. i. incipio feruere. tepeſco. i. incipio tepere. amaſco. i. icipio amare. ¶ Uerbū inchoatiuū formatur

a ſecũda ꝑſona pñtis tempis indicatiui modi verbi ꝑfecte forme. adden- Quõ forma-
do co. vt ferueo ferues. addendo co fit ferueſco. tepeo tepes. addendo co tur verbũ in-
fit tepeſco. Inde excipimus vnum ſcʒ biſco per ſyncopã ab bio bias. q̄a choatiuum
ſm regulã diceretur biaſco. ¶ Item biſco is ere. id eſt. os aperire. teuto-
gewen. Unde verſus. Fullones gliſcunt potum quia ſepius biſcunt.
¶ Item verba inchoatiua ſunt tertie ꝯiugationis. ⁊ deſcendunt ab om- Nõ
ni ꝯiugatõne. De pͥma vt labo labaſco. amo amaſco. De ſecunda vt te-
peo tepeſco. luceo luceſco. De tertia vt viuo viuiſco. tremo tremiſco.
De quarta vt ſentio ſentiſco. dormio dormiſco. Sed potiſſime et cõmu-
nius deriuanẗ a verbis neutralibus ſecunde coniugatõnis. vt rubeo ru-
beſco. areo areſco. luceo luceſco. ⁊c̄ ¶ Item quandoqꝫ fit mutatio alicu-
ius littere. vt peioreſcit minoreſcit. ⁊c̄. vbi mutatur a in e. quia diceretur
peioraſcit a peioro as. ⁊ minoraſcit a minoro as. ¶ Queritur. que eſt Querit̄.
differentia inter verba inchoatiua in ſco. et compoſita a fio. ¶ Solutio.
compoſita a fio ſignificant paſſionem ab extrinſeco illatam. ſed verba
inchoatiua ſignificant paſſionẽ intrinſecam ſeu intrinſece a natura cau-
ſatam. tamen plerũqꝫ inchoatiua idem ſignificant cum compoſitis a fio
vt caleſco. id eſt. calefio. ⁊c̄. ¶ Item non omne verbum in ſco eſt in- Nõ
choatiue forme. ſed ſolum illud quod per depoſitionem co manet ſecun-
da perſona preſentis temporis indicatiui modi verbi perfecti. vt ferueſco
caleſco tepeſco. ſi co deponatur tunc manet ſecunda perſona preſentis
temporis indicatiui modi verbi perfecti. ſcʒ ferues a ferueo. cales a caleo
tepes a tepeo. Unde verſus. In ſco finita ſunt ſemper inchoatiua. Si co
depoſita maneat perſona ſecunda. Sed quando poſt depoſitõnem co nõ
remanet perſona ſecunda tunc non eſt verbum inchoatiuũ. Unde verſus
Iſta ſed excipias ⁊ que componis ab illis. Con. diſ. com. gliſ. infi. de. noſ.
fa. qui. cho. cre. paſ. id eſt. Conquiniſco diſco compeſco gliſco infiſco de-
peſco noſco quieſco fatiſco choruſco creſco et paſco. ¶ Item compoſita
quorundam iſtoꝝ patent. vt depaſco decreſco cognoſco et agnoſco ex-
poſco congliſco dediſco addiſco. ⁊c̄. ¶ Item quãuis quieſco eſt verum
inchoatiuum a quieo, es. tamen tenetur tanq̄ perfectum. cum quieo nõ
eſt vſitatum. Item ſignificatio iſtorum verborum ſatis patet ex predi-
ctis. ¶ Infiſco as are. id eſt. pecuniam ad fiſcum reponere. Item fiſcus Infiſcare.
fiſci eſt communis burſa alicuius ciuitatis vel congregationis. Item fi-
ſcare capitur pro eodem. et confiſcare. id eſt. ſimul fiſcare. ¶ Item de- Depeſcere.
peſcere et compeſcere. teutonice beʒwyngen. et veniunt ab illo verbo pe-
ſco quod in ſimplici non eſt in vſu. ¶ Item choruſcare. id eſt. vibra- Choruſcare
re vel fulgere. teutonice wetterleychen. Uñ differẽtia. Sol radiat. mu-
croqꝫ micat. fulgurqꝫ choruſcat. Cum fulgur ſupra nos paret tunc ful-
gurat ether. ¶ Item fatiſco is ere. id eſt. deficere. laſſari. abundãter Fatiſcere
aperiri.

De quattuor formis ṽborū

De medita
tiua forma

.i. in verbis meditatiue forme. .i. factio

In meditatiuis fiet formatio talis

.i. verbi ꝑfecte forme. .i. vltimū loca

Verbi perfecti ſupremū pone ſupinum

.i. vltimā ſyllabā .ſ. fine .i. addita

Et finem breuia cum quo rio ſit ſociata

ħ meditatiuū .i. formare ħ meditatīm

Parturio facere ſic debes eſurioq̄;

ſcʒ ꝑfectoꝝ ꝯiugatio .i. vltima

Verboꝝq̄ꝫ data ſit declinatio quarta

¶ Verbū meditatiuū eſt qḋ deſinit in vrio. ⁊ ſignificat meditatōnem actiōis vel paſſionis ſui ꝑmitiui. vt eſurio. Parturio is ire. i. meditoꝛ parere. Amaturio is ire. i. meditoꝛ amare. Lecturio is ire. i. meditoꝛ legere.

Notandū.

¶ Item verbum meditatiuum formatur ab vltimo ſupino corripiendo v ⁊ addendo rio. vt eſum eſu. corripiendo v et addendo rio fit eſurio. Lectum lectu. corripiendo v ⁊ addendo rio fit lecturio. Partum partu. corripiēdo v ⁊ addēdo rio fit parturio ¶ Item verbum meditatiuū eſt q̄rte ꝯiugatōis. vt lecturio is ire. i. deſidero vel meditoꝛ legere. ¶ Itē nō om̄e verbū in vrio eſt meditatiue forme. ſ ſolū qḋ formaꝫ ab vltimo ſupino verbi ꝑfecti. ⁊ ſignificat idē qḋ ſuū verbū ꝑfectū. cū q̄daꝫ meditatōe. i. cū quodā affectu ⁊ deſiderio. vt cenaturio is ire. i. cū deſiderio ⁊ affectu ceno ¶ Itē verba in vrio nō meditatiue forme ſūt prurio ſcaturio luxurio ligurio ⁊c̄.

Prurire

¶ Prurio is ire. t. iuken. ⁊ ꝓp̄e ſicut cutis ſcabioſa. Vñ verſus. Dū cutis prurit ſcabies īteinſecꝰ vrit. Vel ſic. Dū cutis prurit quāto plꝰ ſcalpiꝫ vrit

Scaturire.

¶ Itē ſcaturire. i. erūpere ebullire et emanare. Vñ ſcaturigo inis. i. ebullitio vel eruptio aquaꝝ

Luxuriare

¶ Itē luxurio as are. verbū antiquū. i. meretricari ⁊ luxuriā exercere. ⁊ poniꝫ ſepe pro pingueſcere. Vnde Ouidiꝰ in epiſtola. Luxuriat frigido ſanguine pinguis humus. Capiꝫ etiā ꝓ ſupfluere vel abūdare. Vñꝰ. Nō cupidū ſatiat aliena pecunia. nullū Dammis alterius luxuriare decet. Sed iam cōmuniꝫ dꝛ luxurioꝛ aris ꝓ eodē.

Luxos

¶ Itē luxos grece latie dꝛ ſolutio. Vñ luxus us ui. i. ſolutio libidinis. voluptas. delectatio. diſſolutio. abūdātia. lꝫ etiā ponaꝫ ꝓ q̄libet ſupfluitate ⁊ magnificētia.

Luxus
Luxuria

Vñ luxꝰ a ū. i. libidie ſolutꝰ. Vñ luxuria e. idē ē q̄ luxꝰ. i. ſolutio ꝓp̄e libidis. Sꝫ mō ampliata eſt appellatio. vt luxuria dicaꝫ ſupfluitas i coitu ⁊ i cibo ⁊ i veſtitu ⁊ etiā in alijs rebus. Inde luxurioſus a ū. i. ſolutꝰ in voluptatibꝰ ⁊ in libidine promptꝰ. Itē a luxꝰ dꝛ ħ luxuries ei. idē qḋ luxuria. ſ luxuria ꝓp̄e ē in coitu. ſ luxuries i alijs attēdiꝫ. Et differt luxuries ł luxuria a libidie. Vñ Factū luxuries notat affectūq̄ libido. A luxꝰ ꝑmū. dic ſ a libet eſſe ſcōm.

De quattuor formis verbor[um]

Item Ligurio is ire. id eſt. parumper cibu[m] attingere. latenter et cito deuorare [et] deglutire. et eſt glutonu[m]. Et ponit[ur] nu[n]c[que] p[ro] ſimpliciter deuorare [et] lingere. Et componit[ur]. vt abligurio is ire. id e[ſt]. [illegible]ſumere deuaſtare Deligurio is. i. valde vel deorſum ligurire. Preligurio is. i. an[te] ligurire. [et] p[ro]ducu[n]t hanc ſyllaba[m] gu. Unde Horati[us]. Tractauit calice[m] manib[us] dum furga ligurit. Ligurio

Item Eſurio is ire. i. meditor edere. [et] venit ab edo es eſt. [et] habet eſuriui in p[re]terito. vt patet Matth. xxv. Eſuriui enim et no[n] dediſtis mihi manducare. quod tame[n] eſt contra naturam verbi meditatiui Verba enim meditatiua carent p[re]teritis vt dictum eſt. ponitur enim eſuriui pro famui ſiue fame[m] habui. Inde hec eſuries ei. id eſt. appetitus cibi. teutonice. hunger. Eſurio

Item parturio is ire. verbum meditatiuu[m] eſt a pario paris. [et] ponit[ur] ſepe pro ſuo p[ri]mitiuo. vt ibi Parturient montes naſcetur ridicul[us] mus. id eſt. parient. Parturio

Expoſitio exemplorum textus prime partis Alexandri. equiuocor[um] [et] ſynonimor[um] cu[m] differentialibus verſib[us] valde pulchris. que collecta ſunt breuiter [et] plane ſumma cum diligentia ex Grecíſmo: Joha[n]ne de garlandia. Henrico de colonia. Catholicon. Brachilogo. et q[uam]plurib[us] autorib[us] cu[m] o[mn]i[u]m metror[um] ſente[n]tijs [et] meliorib[us] no[n]bilib[us] ſ[ecundu]m dicta Priſciani et Johannis ſynthis. que o[mn]es intricationes [et] dubitationu[m] errores [et] diſcordias: iuuenib[us] occurrere pote[n]tes tollu[n]t [et] reſecant. annexiſq[ue] q[uam]plurib[us] argume[n]tis ac additionib[us] p[er]bellis. ad maiore[m] textus intelligentia[m] inducentib[us]. vt huius libri ſeries a p[ri]ncipio vſq[ue] finem intue[n]tibus demonſtrabit: explicit feliciter.

Impreſſum in Argentina per Martinum Flach
Anno ſalutis. M. cccc. xc. xiiij. kal. Auguſti.